ЮБИЛЕЙ ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 94 (5955).

14 МАЙ ШАНБА 1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

▲ ПОЙТАХТ области бир группа уста пахтакорларининг юбилей йилида ҳосилдорликни гектар бошига 50—60 центнерга етказиш юзасидан бошлаб берган ватанпарварлик ташаббуслари кенг қулоч ёзиб, издошлар сафи кенгайиб бормоқда. Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг Зокир Тўйчиев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам ўз имкониятларини ҳисобга олиб ташаббусга қўшилдилар.

50 центнерлик маррани эгаллашга аҳд қилган бригада далаларида ҳозир иш қизғин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бу йил сув ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш тўғрисидаги янги қарори коллектив ўртасида кенг муҳокама қилинди ва бригада шароитига мос келадиган тадбирлар белгиланди. Сувчилар оби-ҳаётнинг танқислигини ҳисобга олиб оқавалардан ҳам фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Бу ишда айниқса, моҳир сувчи Аҳмадхўжа Хонхўжаев ҳамкасбларига намуна бўлаётир. Механизаторлар ҳам намни узоқ сақлаб қолиш учун культивацияни тез ва сифатли ўтказмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

СУВЧИ МАСЪУЛИЯТИ

Олтин қўлли пахтакорларимиз меҳнатининг илк мевалари кўзга ташланиб қолди. Асосий майдонларда чигит бир текис униб чиқди. Пайкалларда яшил ниҳоллар яшнаб турипти. Лекин бу ғўзаларни бутлаб, текислаб, олгунча озмунча қийинчиликлар енгилмади. Баҳор қуруқ, ҳаво иссиқ келганлиги туфайли ердан нам кўтарилиб кетди, катта-катта майдонларга чигит суви беришга тўғри келди. Бошқа зарур агротехник тадбирлар амалга оширилди. Мана, энди пахтазорларни айланган кишининг кўзи қувнаб дили яйрайди.

Асосий меҳнат эса ҳали олдинда. Эндиликда ҳамма гап—мўл ҳосил тақдири ҳар бир пахтакор қишлоқ аҳли сувчи ва мутахассисларнинг шу кунлардаги меҳнатига ишнинг ташкил этилишига боғлиқ. Ҳар бир колхоз, совхоз, бригадада агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш, гектарларда белгиланган миқдорда ғўза кўчатларини сақлаб қолиб, уларнинг бақувват, соғлом, серҳосил бўлиб ўсишига, яқин кунларда ёппасига шоналатиб олишга эришиш зарур. Бунинг учун эса культивация, айниқса, суғориш ишларини омилкорлик билан йўлга қўйиш керак.

Бу йил сувчиларимиз зиммасига алоҳида масъулият юкланади. Чунки сувнинг камчил бўлиши кутилмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда қабул қилган «1977 йилги вегетация даврида Ўзбекистон ССР нинг сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни тақсимлаш тўғрисида»ги қарорида бу соҳадаги вазифалар бирма-бир кўрсатиб ўтилган.

— Қарорда алоҳида таъкидланганидек, — дейди Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исматов, — айни кунларда сувдан тежаб фойдаланиш ғоят муҳим вазифадир. — Бу ўринда сувчи ва механизатор ҳамкорлиги катта аҳамиятга эга. Улар ҳамиша бир-бирлари билан бамаслаҳат иш олиб боришлари керак. Агар сувчи нотўғри суғорса у ҳолда механизаторнинг иши ҳам сифатли бўлмайди. Шунингдек механизатор культивацияни яхши ўтказмаса, сувчи ҳам унумли ва сифатли меҳнат қила олмайди.

Сўзи билан иши бир пахтакорлар шу кунларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Сувдан самарадорлик билан фойдаланиш учун курашмоқдалар.

Оққўрғон, Бекобод, Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Тошкент районларида ҳам сувдан миришкорлик билан фойдаланилмоқда.

Айниқса, Оққўрғон районидаги «Ленинобод», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозлари, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг тажрибаси ибратлидир. Бу хўжаликларда ҳар бир литр сув ҳисобда. Ариқ-зовурлар сув равон оқадиган қилиб тозалаб қўйилганлиги, сувчиларни танлаш, малакаси, масъулиятини оширишга катта эътибор берилганлиги туфайли суғоришда яхши натижаларга эришилмоқда. Бу хўжаликларда совхоз директорлари, колхоз раислари, бош агрономларининг ўзлари бош сувчилик қилишмоқда.

Афсуски, ҳамма ерда ҳам сувдан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас. Бу гап Чиноз районидаги кўпгина хўжаликларга тааллуқлидир. Шу райондаги «Москва» колхозининг ўртоқ Ёқубов бошлиқ бригадасида ажратилган сувнинг 50-60 процентидан фойдаланилаётир. Қолган сув эса исроф бўлмоқда. Тунда суғориш ташкил этилмаган. Бунинг устига кундуз кунлари ҳам сувчилар бепарволик қилмоқдалар. Пайкалларга сув таралгач назорат бўшаштирилиши оқибатида карталар захлатиб, кўллатиб юборилган.

Бундай аҳволга Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг Пак Николай, Ленин номли колхознинг Одилов бошлиқ бригадаларида ҳам дуч келинди. Калинин районидаги «Хасково» совхозининг айрим бригадаларида помидор, карам экинлари сифатсиз суғорилган. Назоратнинг йўқлиги туфайли бир ариқдаги сув иккинчи ариққа ўтиб кетаяпти.

Бир ҳовуч сув — бир чаноқ пахта демакдир. Шундай экан, нега кўра-била туриб масъулиятсизликка йўл қўйилмоқда?! Бепарволик, беғамлик қимматга тушади. Буни унутмаслик керак.

Сувдан тежаб фойдаланишда ҳикмат кўп. Бу иш айримлар ўйлаганидек эгат ташлаб суғориш эмас. Энг аввало ернинг тупроқ шароити, ғўзанинг ҳолати ҳисобга олиниши керак. Чанқаб турган киши бир пиёла ўрнига ярим пиёла сув ичса қонмайди. Ғўза ҳам бамисоли шундай. Ҳар туп ғўза, албатта нормадаги сувни ичиши керак. Бу сувчидан алоҳида маҳорат ва меҳрни талаб этади.

Сувдан тежаб фойдаланиш — бу эгатларда сувнинг бир меёрда жилдираб оқиши, пушталарнинг бир текис захлаши, оқава сувларнинг бекорга оқиб кетишига йўл қўймаслик демакдир. Коллектор, зовур, оқава, булоқ сувларидан ҳам насос орқали фойдаланиш лозим. Булар қўшимча сув манбаларидир.

Ғўза соғлом бўлса сув ҳам яхши сингийди. Шу туфайли ҳам сувчи сув қўйишдан 2-3 кун олдин карталарни айланиб, ўсимликнинг ҳолати ва ривожини синчиклаб кўздан кечириши, агар ҳашарот тушган бўлса дарҳол мутахассислар билан маслаҳатлашиб уни йўқотиш чораларини кўриш керак. Акс ҳолда меҳнат зое кетади, сув қўйилган карталарда ҳашаротга қарши кураш ишларини сифатли бажариб бўлмайди. Ғўзани ёшлигидан ўтга олдирмаслик керак. Ўт озуқага ҳам, сувга ҳам шерик бўлади. Шу туфайли ҳам чопиқ ва культивация ишлари ўз вақтида бажарилиши лозим. Тунда суғоришнинг фойдаси катта: кўплаб сув иқтисод қилинади.

Партия, совет, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги органлари суғоришнинг ташкил этилиши ва бошқа зарур агротехника тадбирларининг бажарилиши устидан назоратни кучайтиришлари керак. Шу билан бирга жамики насос ускуналари, компрессорларни тўла унум билан ишлатилишида хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатиш зарур. Ҳар бир хўжалик етарли сувчилар билан таъмин этилсин. Сувчиларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитларни яратиб бериш лозим. Илғор сувчиларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш, уларни ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан рағбатлантириш — меҳнат унумдорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилашда муҳим омил эканлигини унутмайлик! Сувчи — ғўзани яшнатувчи. Бу шарафли касб эгаларининг меҳнатини қадрлаш керак.

Юбилей йили учун олинган юксак социалистик мажбуриятга яраша мўл ҳосил тўплаш кўп жиҳатдан шу кунлардаги ишимизга боғлиқ. Деҳқонларимиз, механизатор, сувчиларимиз, барча қишлоқ меҳнаткашлари бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда тер тўкишлари, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб совғалар билан нишонлаш учун барча куч ва имкониятларни, маҳоратларни сафарбар этишлари лозим. Бирон литр ҳам сув бекорга оқмасин. Ҳамма ерда сувдан тежаб фойдаланиб, мўл ҳосил етиштириш учун зарур тадбирларни амалга оширайлик.

ЭЛЕКТР ПЎЛАТ ЭРИТИШ КОМПЛЕКСИ— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

13 май куни Бекобод шаҳар партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Унда В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия комбинатида электр пўлат эритиш комплекси қурилишини жадаллаштириш ҳамда унинг биринчи навбатини 1977 йилда ишга туширишни таъминлаш вазифалари кўриб чиқилди. Йиғилишни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

Бекобод шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. С. Иброҳимов доклад қилди.

Докладчи, шунингдек музокарада сўзга чиққан нотиқлар — Ўзбекистон металлургия комбинатининг директори Ш. К. Ҳайруллаев, «Бекабадметаллургстрой» трестининг бошқарувчиси Ю. Н. Коников, республика қурилиш министри С. А. Омеров, 1-қурилиш-монтаж бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи И. И. Ширяев, 1-ихтисослаштирилган трест бошқарувчиси Н. Н. Никитин шаҳар меҳнатчилари КПСС XXV съезди қарорларига амалий иш билан жавоб бериш иштиёқида эканликлари тўғрисида гапирдилар. Металлургия комбинати коллективи ҳамда электр пўлат эритиш корхонасини барпо этишда қатнашаётган қурувчилар Октябрь 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб, 1977 йил учун комплекснинг биринчи навбатини муддатидан илгари ишга тушириш юзасидан юксак социалистик мажбурият қабул қилдилар. Механизациялаштирилган омборлар блоки, электр подстанция, ремонт-техника цехи, бошқа баъзи объектлардаги ишлар асосан тугалланди. Бош корпусда пўлат қуйиш кранларини монтаж қилиш учун ҳозирлик кўриб қўйилди.

Ўрта Осиёдаги шу тармоқнинг тўнғич корхонаси — металлургия комбинати олдида ўнинчи беш йиллик катта истиқбол очди. Бу ерда йилига 1 миллион 250 минг тонна пўлат ва прокат ишлаб чиқара оладиган ва электр ёрдамида пўлат эритадиган комплекс қурилмоқда.

Йиғилиш қатнашчилари қурувчилар ва бўлажак ишчилар олдида турган вазифалар тўғрисида гапириб, қурилишда қолоқликка йўл қўйилганлигини уқтириб ўтдилар. Ишга тушириладиган объектлардаги, шунингдек уй-жой ва маданий-маиший бинолар барпо этишдаги қурилиш-монтаж ишлари планлари бажарилмаяпти. «Бекабадметаллургстрой» трестида кадрлар қўнимсизлиги кўплаб содир бўлмоқда, ишларнинг сифати ҳамиша ҳам юқори деб бўлмайди. Меҳнат коллективларида социалистик мусобақа ҳали кенг қулоч ёйган эмас, бригада пудрати сингари илғор меҳнат методлари суст жорий этилмоқда. Моддий-техника таъминоти системасини такомиллаштириш, лойиҳа-смета ҳужжатлари сифатини ошириш зарур.

Камчиликларни жуда тез бартараф этиш, электр пўлат эритиш комплексининг биринчи навбатини шу йилнинг тўртинчи кварталида ҳеч сўзсиз ишга тушириш учун ҳамма чораларни кўриш — партия ташкилотларининг биринчи галдаги вазифаси эканлигини нотиқлар уқтириб ўтишди. Бу ишда Тошкент областининг ва умуман республиканинг партия ҳамда хўжалик ташкилотлари бекободликларга ёрдам беришлари керак. Бекободдаги қурилишни зарбдор объект деб эълон қилган комсомоллар ишга янада активроқ киришишлари лозим.

Шаҳар қурувчилари, монтажчилари, корхона ходимлари, барча меҳнатчилари номидан йиғилиш қатнашчилари электр пўлат эритиш комплексини барпо этиш юзасидан белгиланган программа шараф билан бажарилади, деб қатъий ишонч билдирдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Қабул этилган қарорда шаҳар партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари комплекснинг биринчи навбатини ўз вақтида ишга туширишни таъминлаш ва шу тариқа Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун ҳамма кучни сарф қиладилар, деб таъкидланди.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Қ. А. Аҳмедов, Узсовпроф раиси Н. М. Маҳмудова, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғофуржонов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЁЗ МАВСУМИГА

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг Куйбишев участкасида жойлашган область ёшлар туристик базаси ходимлари шу кунларда ёзги мавсумга тайёргарликни қизитиб юбордилар. Ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари ҳам авжида. Баҳорнинг ўзида базада 200 тупдан зиёд гул кўчатлари, Чимкент трассаси ёқаларига эса қарийб 50 туп мажнунтол, арча ва бошқа манзарали дарахтлар ўтқазилди.

80 ўринли туристик базани янада кенгайтириш ишлари мўлжалланмоқда. Юбилей йилида область халқ маорифи бўлими шу мақсадда маблағ ажратиб, базада янги замонавий корпус қуриб, ишга туширишга қарор қилган. Бинобарин, бу йил туристик база 160 ўринли бўлади.

Ёзги каникул кунлари база янада гавжумлашиб кетади. Бу ерда пионер ва ўқувчилар, комсомол-ёшлардан 900 кишига хизмат кўрсатилади. Улар дам олибгина қолмай, областимизнинг турли районларига ва бошқа республикаларга экскурсияларга борадилар, туристик походларга чиқадилар.

Б. ДОСИМОВ.

Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг А. Шерматов етакчилик қилаётган бригадаси пиллачилари биринчилар қатори давлатга «кумуш тола» сотишни бошлаб юбордилар. Суратда: (чапдан) бригаданинг илғор пиллачиларидан Фотима Шерматова, Қумри Йўлдошева, Зейдинниса Маҳкамова, Шаҳринниса Усмоновалар пилла теришяпти. Улар ярим қути қурт уруғидан 82 килограммга етказиб пилла топширишга аҳд қилишган.

А. Абалян фотоси.

ИЮНЬ 19 ЯКШАНБА — ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

ЎЗБЕКИСТОНДА маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда. Сайловолди йиғилишларида сўзга чиққан кишилар ҳаётимизнинг барча соҳаларида Советларнинг ролини ошириш тўғрисида, уларнинг обрў-эътиборини мустаҳкамлаш тўғрисида партия ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганлигини таъкидламоқдалар. Улар меҳнаткашлар коллективлари номидан гапириб, юбилей йили юксак социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилади, деб астойдил ишонч изҳор этмоқдалар.

Меҳнаткашлар Советларига вакил қилиб энг лойиқ кишиларни — ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини, корхона ва қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини, фан ва маданият арбобларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари номларини тилга олмоқдалар.

ТОШКЕНТ ва ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. «Таштекстильмаш» заводининг цехларида бўлиб ўтган сайловолди йиғилишларида депутатликка дастлабки номзодларнинг номлари тилга олинди. Ишчилар ва хизматчилар темирчи Қодир Қашимовни Фрунзе район Советига иккинчи марта номзод қилиб кўрсатдилар. У «Бир беш йилликда икки беш йилликни бажарамиз» деган шиор остидаги республика донгдор ишчиларининг ташаббусини корхонада биринчилар қаторида қўллаб-қувватлаб, ўз ваъдасига шараф билан вафо қилмоқда. Цех комсомол комитетининг аъзоси, ёш пармаловчи Салима Абдуллаевна Юнусова ҳам район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди. Орденли «Таштекстильмаш» заводида район ва шаҳар Советларига ҳаммаси бўлиб, 16 энг яхши ишчи депутатликка номзод қилиб кўрсатилди.

«Чевар» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчилари Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Асадилла Ашрапович Хўжаевни, корхона илғор ишчиларидан тикувчи-моторист Насиба Саъдуллаева ва бичувчи Ўлмас Салимовани пойтахт Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари сайлов олди йиғилишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Мирзамаҳмуд Мирзараҳимович Мусахоновни область Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

(ЎзТАГ).

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

БЕКОБОД. Яхшибой Пардаев етакчилик қилаётган бригада заршунослари ғўза ниҳоллари иккинчи парваришини уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Бригада механизатори Абдурашид Қодиров ҳар куни 8 — 9 гектар пахта майдонига сифатли ишлов бермоқда. Ғўзаларни яганалашда Мукаррам Султонова, Зулфия Нодирова каби ишчилар бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Бригада аъзолари юбилей йилида ҳосилдорликни ўтган йилдагидан 5 центнерга кўпайтириш ва 40 центнерлик маррани эгаллаш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

С. ДЕҲҚОНОВ,
1 — «Далварзин» совхози.

Каноп экиб бўлинди

Тошкент области деҳқонлари қимматли техника ўсимлиги — каноп экишни тугалладилар. 18 минг гектар майдонга энг яхши агротехника муддатларда уруғ ташланди. Эрта экилган жойларда униб чиққан ниҳолларни яганалаш ва озиқлантириш бошланди.

(ЎзТАГ).

ТЕЖАМКОР ПОЙАФЗАЛЧИЛАР

Бу цех корхонанинг пешқадам ишлаб чиқариш бўлинмаларидан ҳисобланади. Коллектив ҳар доим илғорлар сафида, социалистик мусобақада мукофотли ўринларни эгаллайди. Зиммасидаги барча вазифаларни вақтида тез ва соз адо этишга эришмоқда. Бирор ой ёки квартал йўққи, у самарали ва тежамли ишламаган бўлсин.

Цех меҳнат аҳлининг Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида тез-тез мақтов сўзлари билан тилга олиниши ҳам худди шундан. Чунки, бичиқчи пойафзалчилар сидқидилдан ишлашяпти. Маҳсулот тайёрлаш ҳажмини кўпайтириш қатори сифатининг кўнгилдагидек бўлишига эришмоқдалар. Материаллар ва хом ашёларни тежаб-тергаб ишлатиш, иқтисод қилишда, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини оширишда ҳам бошқа цех коллективларига намуна бўлишмоқда.

Корхонада пойафзал ишлаб чиқариш технологиясининг дастлабки босқичи худди шу ердан, бичиқчилик цехидан бошланади. Ишнинг бошланиши яхши бўлишида гап кўп. Агар биринчи қадам кўнгилдагидек бўлса, у охиригача яхши бораверади. Цех коллективи ўз фаолиятида ана шунга қатъий амал қилади. Барча бичиқчилар турли-туман моделдаги пойафзаллар учун қаттиқ ва юмшоқ чарм, момиқ, мўйна, газламалардан заготовкаларни аниқ ва хушбичим тайёрлаш йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар.

Корхонада ким билан суҳбатлашманг, бу цех ҳақида, унинг меҳнатсевар коллективи тўғрисида илиқ гаплар эшитасиз. Кўпинча интернационал сўзини ҳам қўшиб ишлатишади. Бунинг боиси бор, албатта. Цех коллективи йигирмадан ортиқ миллат вакилларидан ташкил топган.

Бу ерда ҳамма бир-бирига кўмакдош, бир-бири билан мусобақадош. Ҳеч ким ўз билими, тажрибаси, илғорлик «сир»лари, маҳоратини бошқалардан аямайди, ўртада баҳам кўради. Билганларини ўргатади, билмаганларини сўраб ўрганади. Зарур бўлса ёрдамини аямайди. Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун шиори улар меҳнатининг асоси бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам цехда интизомни бузиш, камдан-кам учрайдиган ҳодиса бўлиб қолди. Бир ёқадан бош чиқариб, елкама-елка туриб меҳнат қучоғида жавлон ураётган коллектив зафарлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам салмоқли бўлмоқда. Ўтган тўрт ойда қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Бичиқчилар, айниқса, тежамкорлик соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Фақатгина бир квартал мобайнида икки юз минг дециметр атрофида булғори чарм тежаб қолинди. Икки ой ичида иқтисод қилинган хром 490,2 минг квадрат дециметрни ташкил этди. Бундан ташқари, белгиланганига нисбатан 500 минг квадрат дециметр ортиқ газлама, 150 минг квадрат дециметр атрофида чарм ўрнида ишлатилувчи материаллар кам сарфланди.

— Бизда ишлаб чиқаришнинг миқдор, сифат кўрсаткичлари қатори тежамкорлик ҳам жуда муҳим ҳисобланади,— дейди цех нормаловчиси Людмила Алексеевна Михеева.— Ишимиз хусусияти шундай. Томчилардан денгизлар пайдо бўлганидек, амалга ошириладиган ҳар операцияда бир квадрат сантиметрдан чарм тежаш йўли билан кўп миқдорда бу қимматли материални иқтисод қилиш мумкин. Шунинг учун ҳам ҳар бир бичиқчимиз ишда тежамкорликка алоҳида эътибор беради. Материаллар ва хом ашёларнинг иложи борича ортиқча ва бефойда сарфланишига йўл қўймасликка интилади.

— Тежамкорликни рағбатлантириш қандай ташкил этилган?

— Ишимиз хусусияти шуни тақозо этгани учун бу масалага алоҳида аҳамият билан қаралмоқда,— дейди Людмила Алексеевна.— Айтиш мумкинки, бизда ҳамма учун муштарак манфаатли тартиб қўлланилади. Бундан давлат ҳам, тежамли ишлаган ишчи-хизматчи ҳам баббаравар фойда кўради. Аввало шуни айтиш керакки, бу масалада цех маъмурияти бутун коллектив билан бафуржа маслаҳатлашди, ишчи-хизматчиларнинг фикрлари, таклифларини ҳам инобатга олди. Ҳозир бизда тежаб қолинган материал ёки хом ашё қийматининг учдан бир қисми ишчиларимизга мукофот тариқасида тўланмоқда.

Ҳақиқатан ҳам цех коллективи тежамли ишлашдан катта манфаат кўрмоқда. Сўнгги икки ой ичида ҳаммаси бўлиб 80 минг сўмликка яқин иқтисодий жамғарма олинди. Унинг 25 минг сўмдан кўпроғи ишчилар маошига қўшиб тўланди. Шунча миқдордаги маблағни 319 ишчи-хизматчи ҳисобига тақсимласангиз, ўрта ҳисобда 75—80 сўмданга тўғри келар экан. Демак, бу тартиб пойафзалчиларнинг тежамли ишлашга бўлган интилишини кучайтиришга ёрдам берувчи муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Цех бошлиғи Борис Исаакович Элькин тежамкорликда яхши кўрсаткичларга эришаётган ишчи-хизматчилар ҳақида зўр ғурур ва ифтихор билан сўзлади. Айниқса, бичиқчи Пелагея Михайловна Рибченко ҳақида илиқ гаплар айтди. Салкам ўттиз йилдан бери шу цехда фидокорона меҳнат қилиб келаётган бу моҳир пойафзалчи ишда ҳаммага ўрнак бўлмоқда. У бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан зиммасига олган мажбуриятини шараф билан адо этаяпти. Меҳнат календарида 1979 йил бошланганига бир неча ой бўлди. Ўнинчи беш йиллик бошидан бери юзларча минг дециметр тўқимачилик материалларини тежаб қолди.

Бичиқчилардан Анна Ивановна Мордвинова, Галина Михайловна Амелина, Маҳмуда Раҳимовна Халилова, ветеран ишчи Мажид Толипов, Зуҳра Рустамова ва бошқалар ҳам ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш юзасидан бораётган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишяпти.

М. МАҲМУДОВ.

БИЛИМ ЮРТЛАРИДА

МЕЛИОРАТОРЛАР МАСКАНИ

В. А. Бильбас номли Тошкент гидромелиорация техникуми фақат республикамиздагина эмас, мамлакатимизда ҳам машҳурдир. Бу ерда кўплаб малакали кадрлар етишиб чиқмоқда. Улар ўлкамизни сувга сероб қилиш, чўлларни боғ-бўстонларга айлантириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Техникумнинг яқингинада фойдаланишга топширилган янги биноси пештоқига В. И. Лениннинг доҳиёна башорат қилиб айтган сўзлари ёзиб қўйилган: «Суғориш ўлкани тубдан қайта қуради, гуллаб-яшнатади. Ўтмишга хотима бериб, социализм сари одимлаб боришни тезлатади».

Максим Горький проспектида бунёд этилган ажойиб иншоотда уч қаватли ўқув корпуси, иккита тўрт қаватли ётоқхона, ўқув-механика базаси, спорт зали каби ажойиб комплекс жойлашди. Энди мутахассислар тайёрлашни янада кўпайтириш мумкин.

Ўз қучоғида 1500 дан ортиқ талабани тарбиялаётган техникум сув хўжалиги учун тўртта мутахассислик: гидротехник, механик, қурилишни планлаштириш ва автоматлаштириш бўйича техниклар тайёрламоқда. Ишлаб чиқариш билан банд бўлганлар техникумнинг сиртқи бўлимида ва малака ошириш курсида таълим олишяпти. Янгийўл районидаги қирқ гектарлик ўқув-тажриба хўжалиги ҳам бўлажак мутахассислар ихтиёрида.

Билим юрти ташкил этилган кундан бошлаб ҳозиргача 6000 дан ортиқ малакали мутхассис тайёрлади. Агар 1925 йилда техникумни фақат 21 киши битириб чиққан бўлса, 1976 йилга келиб бу рақам қарийб 20 баравар ўсди.

Республикамизда яқин-яқин йилларда «Ер шифокорлари» ҳисобланган мелиораторлар бармоқ билан санарли эди. Ҳамма ишлар қўл билан бажариларди.

Техникумнинг собиқ талабаси Раҳим Дадажонов бундай дейди:

— 1958 йилнинг эрта баҳори. Кунлар бирдан исиб кетиб, қишда ёққан қорлар эрий бошлади. Тўғонбошсойдан оқиб тушган сув Ангрен каналининг ўзанини тошириб юборди. Кўмир разрезини, атрофдаги қишлоқларни сув босди. Кўп қийинчиликлардан кейин бу ердаги аҳолини вертолётларда кўчириб кетилди. Канал суви дарёга буриб юборилгач, Оҳангарон дарёсининг тошиш хавфи туғилди. Зудлик билан дарёнинг ҳар иккала қирғоғида тўсиқлар қуришга киришилди. 1- ва 2-«Оҳангарон» совхозлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг ишчилари ёрдамга келишди. Сепоя усулида қурилган тўсиқлар оғир меҳнатни талаб қиларди: дарё қирғоғига учбурчак шаклида ходалар қоқилиб, сим билан боғлангач, хашак, тошлар бостириларди. Туну кун мижжа қоқмай ишлашга тўғри келарди...

Йиллар ўтди. «Узгипроводхоз» инженерлари лойиҳаси асосида темир-бетондан улкан тўғонлар қурилди. Энди дарё ҳар қандай шароитда ҳам тошмайдиган бўлди. Мана шуларнинг ҳаммаси назарий билимимни янада ошириш тўғрисида ўйлашга мажбур этди. 1966—1970 йилларда техникумда ўқидим. Ҳозир ҳам ўз севган касбим бўйича янада завқ билан меҳнат қиляпман.

Техникумда Раҳим Дадажоновга ўхшаш моҳир мелиораторлар кўплаб етишиб чиққан. Техникумнинг кекса ва тажрибали ўқитувчиларидан У. Ҳайдаров, С. Турсунов, А. В. Микирпичева, С. Салимов, М. Нуъмонов, М. Баҳромов ва бошқалар ўқувчиларга пухта билим бериш борасида самарали меҳнат қилмоқдалар.

Техникумни битириб чиққан мутахассислар Аму ва Сир дарёлари ўртасидаги чўлларда, Қашқа, Сурхон ва Зарафшон водийларида мардонавор меҳнат қилиб, минг-минг гектар пахтазорлар, боғу-роғлар барпо этишмоқда.

Инсон қўли билан қанча-дан-қанча боғлар, пахтазорлар вужудга келтирилди. Бу ишларни амалга оширишда В. А. Бильбас номли Тошкент гидромелиорация техникумининг ҳам муносиб ўрни бор.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАР АКТИВЛИГИДА

ИЮНЬ 19 ЯКШАНБА
ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Областимизда шу йил 19 июнда ўтадиган маҳаллий советларга сайловларга пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Сайлов участкаларида, агитпунктларда ташкилий сиёсий ишлар тобора қизиб бормоқда. Депутатлар, доимий комиссияларнинг фаолияти яна бир бор кўрикдан ўтаётир.

Сўнгги йиллар ичида депутатлар, жамоатчилик доимий комиссиялар ишида фаол иштирок этиб хўжалик ва маданий қурилишнинг муҳим масалаларини амалий ҳал қилиш борасида зарур тадбирлар белгиламоқдалар.

Советлар зиммасига социал ва иқтисодий қурилиш устидан раҳбарлик бўйича юклатилган вазифалар халқ вакилларидан ҳамда доимий комиссиялардан иш услуби ва методларини такомиллаштириб боришни талаб этади. Ўтган сайловлардан кейин область маҳаллий советларида 1511 доимий комиссия ташкил этилди ва уларда 10365 депутат фаолият кўрсата бошлади. 1976 йилнинг июль-декабрь ойларида халқ вакиллари томонидан 780 масала советлар сессиясига, 1400 дан зиёд масала ижроия комитет кенгашларига муҳокама этиш учун тавсия қилинди. Депутатлар комиссия кенгашларида совет ва хўжалик органларининг ҳисоботларини тингладилар. Баъзи масалаларни чуқур ўрганган ҳолда аниқланган камчиликларни бартараф этиш чораларини белгиладилар.

Маҳаллий ҳаётга оид бўлган жуда кўплаб проблемаларни ҳал этишда Чирчиқ шаҳар Советининг доимий комиссиялари активлик кўрсатдилар. Бу комиссия ўз ишида анчагина бой тажриба тўплади. Шаҳар ижроия комитети доимий комиссияларнинг ишига йўналиш беришда изчилликка эришди, яъни бир комиссия томонидан иккинчи комиссия кўрган масаланинг ёки мавзунинг такрорланмаслигига эътибор берди. Бунинг учун доимий комиссияларнинг истиқбол ва квартал планлари ижроия комитет кенгашларида мунтазам кўриб борилди.

Олмалиқ шаҳар Советининг доимий комиссиялари ўтган йили маҳаллий ҳаётга оид бўлган масалалар бўйича 50 та кенгаш ўтказдилар. Комиссия ишига шаҳар активларидан 280 нафар киши таклиф этилди. Депутат В. П. Дмитренко бошчилик қилаётган маданий-оқартув ишлари бўйича доимий комиссия актив иш олиб борди. Комиссия кенгашларида шаҳар парклари, кутубхоналар, маданият уйлари ишини янада яхшилашга оид масалалар ҳозиржавоблик билан ҳал этилди. В. Я. Маковеева раислик қилаётган ёшлар иши бўйича доимий комиссиянинг иши ҳам диққатга сазовордир. Бу комиссия биринчи-иккинчи ётоқхоналарнинг ремонт муддатларини қайта кўриб чиқиш, спорт инвентарлари сотиб олиш учун маблағ ажратишга оид тадбирларни амалга оширишда катта ёрдам кўрсатди.

Оққўрғон район Советида ўтган сайловлар вақтида 98 доимий комиссия фаолият кўрсатди. Саноат, транспорт ва алоқа бўйича доимий комиссия ижроия комитет кенгашига 1976 йилда ишлаб чиқариш коллективлари томонидан мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги масалани тайёрлади ҳамда районда йўловчилар ва автомобиль транспорти ишини яхшилаш тўғрисидаги таклифни ҳавола этди. Чорвачилик бўйича доимий комиссия эса ўз кенгашида икки бор чорвачилик биноларининг қишловга тайёрлиги масаласини кўриб чиқди. Бунда Навоий номли ва «Ленинизм» колхозлари раисларининг ҳисоботи тингланди.

Доимий комиссиялар ердан фойдаланиш масаласини ҳамиша муҳим проблемалардан бири эканлигини эътиборда тутмоқдалар. Бўка район Советининг қишлоқ хўжалик бўйича доимий комиссияси советнинг VIII сессиясида хўжаликларда Ўзбекистон ССР ер тўғрисидаги қонунининг бажарилиши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Сессияда бу масала бўйича доимий комиссия қўшимча доклад билан чиқиб, илгари фойдаланилмай ётган ерларни ишга солиш тадбирлари ҳақида керакли таклифларни киритди. Ҳозирги пайтда бу ишлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Область Советига хўжалик ва маданий ишларни уюшқоқлик билан ҳал этишда советнинг 18 доимий комиссияси катта ёрдам бераётир. Айниқса, саноат, савдо, умумий овқатланиш, ирригация, мелиорация, социалистик қонунчилик, табиатни муҳофаза этиш бўйича доимий комиссиялар область ҳаётидаги хўжалик, социал ва маданий масалаларни ҳал этишда фаоллик кўрсатмоқдалар.

Доимий комиссияларнинг активлиги ортди. Депутатлар масалаларни тайёрлашга яқиндан ёрдам бера бошладилар. Ана шу чақириқда комиссиялар томонидан шаҳар ва район ижроия комитетларга, область бўлимлари ва бошқармаларига хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни яхшилаш юзасидан 42 та тавсия киритилди. Кўпгина бўлимлар ва бошқармалар билдирилган мулоҳазалар, таклифлар юзасидан зарур ишларни амалга оширдилар. З. Ф. Эрназаров раислик қилаётган транспорт ва алоқа доимий комиссиясининг тавсиясига кўра юк ташиш автомобиллари, шунингдек йўловчи транспортлар иши анча яхшиланди.

Доимий комиссияларнинг иш фаолиятидаги асосий хусусиятлардан бири кўчма кенгашлар ўтказишдир. Ана шундай кенгашлар бу йил Ғазалкентда бўлиб ўтди. Бунда «Паркент магистрал канали қурилишининг бориши тўғрисида»ги масала кўрилди. Комиссия аъзолари областда КПСС Марказий Комитетининг мелиорация ишларини ҳар томонлама яхшилаш тўғрисидаги май Пленуми қарорларининг қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида батафсил ахборотга эга бўлдилар. Депутатлар Паркент магистрал каналининг қурилиши билан танишдилар.

Область Советининг доимий комиссиялари 1976 ва 1977 йилларда область халқ хўжалигини ривожлантириш плани ва бюджетининг лойиҳасини тайёрлаш борасида жуда катта ишлар қилдилар. Тармоқ комиссиялари область ижроия комитетининг бўлимлари ва бошқармалари билан биргаликда лойиҳа билан танишиб, аниқ таклифлар киритдилар. Доимий комиссияларнинг илтимосига кўра 1976 йил бюджети учун 772 минг сўм ажратилган бўлса, 1977 йил бюджети учун 902 минг сўм ажратилди. Асосан бу маблағлар аҳоли пунктларини ободонлаштириш, турар-жой фондларини капитал ремонт қилиш, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи тармоқларини янада яхшилаб боришга сарфланди.

Ҳозирги пайтда шаҳарлар, районлар, қишлоқ ва посёлкаларнинг доимий комиссиялари депутатлар томонидан Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларнинг бажарилишини изчил назорат қилмоқдалар. Айниқса, Олмалиқ, Янгийўл шаҳар ижроия комитетлари, Оққўрғон, Оҳангарон, Юқори Чирчиқ, Бўстонлиқ, Калинин, Ўрта Чирчиқ район ижроия комитетларининг доимий комиссиялари ҳар кварталда мажбуриятларнинг бажарилишини ўз кенгашларида кўриб бормоқдалар. Бу эса ишни муваффақиятли ташкил этишга ёрдам бермоқда.

М. РАМАЗОНОВ,
Тошкент область ижроия комитетининг инструктори.

Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ёш чеварлари шу кунларда Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи шарафига ўзаро мусобақани қизитиб юбордилар. Уларнинг кўпчилиги шу кунларда смена топшириғини 130—135 процентга адо этмоқдалар. Суратда: иккинчи цех ёш ишчиларидан Малика Орипова, Гулнора Муродова ва Дилбар Азизовалар навбатдаги смена олдидан.
А. Тўраев фотоси.

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАЛАРИ

Республика кочегаркаси Ангрен шаҳрида икки кун давомида «Ўз касбининг устаси» деган ном учун конкурс бўлиб ўтди. Бунда пардозлаш ишлари бошқармаси бўёқчилари иштирок этдилар. 5 та бригаданинг юздан зиёд аъзоси конкурсда ғолиблик учун ўз маҳоратини намойиш қилди.

Конкурс жуда қизғин ўтганлигини қуйидаги рақамлар ҳам айтиб турипти: ҳар бир бўёқчи ўз сменасида кунига 45 квадрат метрдан кўрсатгичга эришди. Бу нормадагига қараганда тахминан икки баравар кўпдир. Бирорта ҳам бўёқчи мазкур натижадан пастга тушгани йўқ.

Лекин ҳақиқий рекордни Е. Елховская бошчилик қиладиган звено ўрнатди. Икки киши бир сменада 114 квадрат метр ерни бўяди. Ана шу звено шахсий ҳисобда биринчи ўринни эгаллади.

Бригадалар ўртасида Л. Айхен бошчилик қиладиган бўёқчилар энг яхши кўрсаткичга эришдилар. Уларнинг натижаси 1450 квадрат метрни ташкил қилди.

Еш пардозловчилар ўртасида ҳам алоҳида конкурс бўлиб ўтди. Бу мусобақада З. Зайцева звеноси 51 квадрат метр кўрсаткич билан ғолиб деб топилди. Барча ғолибларга конкурс мукофотлари топширилди, ташаккур эълон қилинди. Улар «Ўз касбининг устаси» деган номга сазовор бўлдилар.

А. РАЗЗОҚОВ.

ХАЛҚЧИЛ ДЕМОКРАТИЯ

Ривожланган социалистик жамият шароитида унинг сиёсий системаси янада юқори даражага кўтарилади. Бу системанинг асосини социалистик демократия ташкил қилади. Ўзига хос «Совет жамияти ривожининг ҳозирги босқичида,— дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида,— Социалистик давлатчилик янада мустаҳкамланди ва ривожланди, социалистик демократизм изчиллик билан кенгайиб борди». Дарвоқе, инсоният тарихида биринчи «демократия» сўзи тушунчаси қадимги Грецияда қўлланилган бўлса, етук социализм уни реаль мундарижа билан бойитди, халқчил ҳақиқатга айлантирди.

Антагонистик жамият шароитида, эксплуататор ва эксплуатация қилинувчи синфлар мавжуд пайтда халқчил ҳокимият бўлиши мумкин эмас эди. Демократия бундай пайтда чекланган ярим-ёрти ҳал қилинар эди. Капиталистик жамиятда сайлаш жараёни жорий қилинса ҳам, халқ оммаси вакиллари бошқариш ишларида қатнашмас, улар четлатилар эди. В. И. Ленин буржуа демократиясига баҳо бериб, у ўрта асрга қараганда прогрессив роль ўйнаса-да, бойлар, амалдорлар учун хизмат қилади, камбағал ва омма учун эса номланади, холос, деган эди.

Буржуа демократияси ҳаётий ижтимоий проблемаларни ҳаққоний ҳал қилмас эди. Унинг ниқоби остида омма эксплуатация қилинарди. Ҳозирги шароитда ҳам капиталистик жамиятда аҳвол ачинарлидир. Масалан, АҚШда умумий бойликнинг 70 проценти, Англияда барча капиталнинг 43 проценти, умумий бойликнинг 62 проценти бадавлат шахслар ихтиёрида. Бу ҳол айни бир пайтда капиталистик тузумда демократиянинг амалда йўқлигидан тўла далолат бериб турибди.

Ҳақиқий, асл демократия социалистик жамиятдагина мавжуддир. У демократия идеаллари — халқ ҳокимияти масалаларини тўла ва конкрет амалга ошириши мумкин. Ижтимоий мулкнинг ишлаб чиқариш қуроли ва воситалари бўлганлиги — социалистик демократиянинг ягона иқтисодий асосини ташкил қилади. Шунингдек, ишчилар, сингари меҳнаткаш деҳқон ва халқ зиёлиларининг мустаҳкам иттифоқи ҳамда дўстона ҳамкорлиги — социалистик демократиянинг сиёсий базаси бўлиб, халқчил ва ягона ҳокимиятни таъминлайди.

Бугунги ривожланган социализм шароитида демократик принциплар такомиллашиб бораверади. Л. И. Брежнев КПСС XXV съездига қилган ҳисоботда шундай деган эди: «Совет жамиятининг сиёсий системасини ҳар томонлама ривожлантириш коммунистик қурилиш борасидаги бутун ишимизнинг муҳим жиҳатидир. Бунда гап социалистик давлатчиликни такомиллаштириш тўғрисида, социалистик демократияни янада ривожлантириш ҳақида, давлат ва жамият ҳаётининг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш тўғрисида жамоат ташкилотларининг фаолиятини активлаштириш ҳақида боряпти».

Умумхалқ демократияси давлат ва жамоат ташкилотларининг ички боғлиқлик системасини ташкил қилади. Улар орқали халқ ўзининг сиёсий ҳокимиятини бошқариб боради.

Советлар давлат ҳокимиятининг қатъий, системали амалга ошириш органларини ташкил қилади. Бугунги кунда мамлакатда 50 минг маҳаллий Советлар бўлиб, 2 миллиондан кўпроқ депутатларни бирлаштиргандир. Жумладан, областда 157 маҳаллий Советлар бўлиб, 12 мингдан зиёд депутат фаолият кўрсатмоқда.

Коммунистик партия социалистик демократияни янада ривожлантириш асосида СССРдаги барча миллат ва элатлар вакилларини давлат ва ижтимоий вазифаларни бошқаришда актив иштирок этишини, уларнинг ташаббускорлигини оширишни ҳар хил йўллар билан рағбатлантириб бормоқда. Ҳозирги пайтда мамлакатимизда 15 иттифоқдош республика, 20 автоном республика, 8 автоном область, 10 миллий округ мавжуд. Улар ягона онлага бирлашган ҳолда Совет давлатини ташкил қилади, айни бир пайтда унинг ажралмас таркибий қисми ҳамдир.

Сўнгги йилларда, СССР Олий Советининг Миллатлар Советига Иттифоқдош ва автоном республикалардан депутатлар сайлаш миқдори кўпайтирилди. Эндиликда ҳар бир Иттифоқдош республикадан 25 нафар депутат ўрнига 32 халқ хизматкори сайланади. Автоном республикалар эса Миллатлар Советига 11 депутатдан, автоном областлар 5 депутатдан ҳамда миллий округлар бир депутатдан сайлайдилар. Ҳозирги пайтда СССР Олий Советининг депутатлари орасида 65 миллат ва элат вакили бор. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советлари составига, маҳаллий Советларга 100 дан кўпроқ миллатлар, элат ва этник группаларнинг вакиллари сайланган.

Совет гражданларининг СССР Конституциясида қайд қилинганидек сайлаш, сайланиш ҳуқуқи, уларнинг ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида қатнашиши йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Қуйидан юқоригача давлат ҳокимияти бошқарув органларини Советлар орқали сайлаш демократик централизм принциплари асосида амалга оширилмоқда.

Меҳнат коллективлари — социалистик жамиятнинг асосий ячейкаларини ташкил қилади. Улар Совет кишиларини дўстлик, бир-бирига ҳурмат ва ўзаро ёрдам руҳида тарбиялашда катта роль ўйнайди. Л. И. Брежнев Москвадаги Бауман сайлов округида сайловчилар билан учрашувда сўзлаган нутқида, «Демократия — кишиларнинг кундалик ҳамкорлик меҳнати, ижодкорлигидир, шунинг учун бевосита ишлаб чиқаришда демократик бошланиш жараёнини мустаҳкамлаш принципиаль аҳамиятга эгадир» деган эди.

Жамоат ташкилотлари орқали меҳнаткашлар ўз истак-ҳоҳишларини ифодалайдилар. Улар фаолияти мутлақо социалистик демократия асосида олиб борилади. Масалан, касаба союзларида ҳозирги пайтда 107 миллион киши бирлашган бўлиб, ишчилар синфи, зиёлилар ва қишлоқ меҳнатчиларидан иборатдир. Ленин комсомоли 35 миллион ёшни ўз сафида жипслаштириб, «Социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда катта ҳуқуқ ва имкониятларга эга» эканлиги КПСС МК Улуғ Октябрь революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида яна бир бор қайд қилинади.

Жонажон ленинчи партиямизнинг социалистик демократияни ривожлантиришдаги роли беқиёсдир. Ҳозирги етук ривожланган социализм шароитида партиянинг ички ва ташқи сиёсати умумхалқ томонидан қўллаб-қувватланаётганлиги, халқ оммасининг тобора кучайиб бораётган сиёсий ва ижтимоий активлиги, кўтаринки меҳнат ғайрати, социалистик мусобақанинг янада авж олдирилиши, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати кенг қулоч ёзаётганлиги — социалистик демократиянинг яққол ифодасидир.

Байроқдор пойтахт области меҳнаткашлари ўз фаолиятини барча соҳалар бўйича тўла ва чуқур демократик принцип талаблари асосида олиб бормоқдалар. Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор иккинчи йили халқ хўжалиги топшириқларини ортиғи билан адо этишда партия раҳбарлигида область меҳнаткашлари асл демократик принцип билан иш олиб бориб, барча форма ва методларни қўллайдилар.

Социалистик демократиянинг иқтисодий, сиёсий ва маънавий ҳаётга тобора актив тадбиқ қилинаётганлиги, шахснинг ҳар томонлама камол топаётганлиги ана шу зарури шароит — коммунизм қурилишининг авж олдирилишини таъмин қилади.

Совет кишилари шу йил 19 июнда ўтказиладиган маҳаллий Советларга сайловларга алоҳида ҳозирлик кўрмоқдалар. Хусусан, областимизда ҳам бу сана шарафига юксак меҳнат кўтаринкилиги авж олди. Далалар ва фермаларда, корхона ва ташкилотларда социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Меҳнаткашлар совет демократиясининг буюк намунаси сифатида ўтказиладиган ана шу сайловларга муносиб ютуқлар билан бориш ниятида фидокорлик кўрсатмоқдалар.

Х. НОРБОЕВ,
Ф. Энгельс номли чет тиллар единститути катта ўқитувчиси, тарих фанлари кандидати.

К. НОРМАТОВ,
ўқитувчи.

МЕҲНАТ ФРОНТИДА

Уруш... Бу даҳшатли сўзни эшитганида Риҳси 19 ёшда эди. Халқимиз бошига тушган бу мусибат унинг ҳаётида ҳам ўзгариш ясади. Фронтга кетган оталари, акалари ўрнига кетмон кўтариб далага чиқди.

Ҳамма бир уй, бир хаёл — ғалабани тезроқ яқинлаштириш истаги билан яшарди. Риҳси ҳам шулар қаторида меҳнат қилди. Собиқ Чирчиқ (ҳозирги «Бўстонлиқ») колхозининг актив аъзоларидан бирига айланди. Ҳаракатсиз қолган тракторлардан фойдаланиш масаласи кўтарилганда эса у олти ойлик механизаторлар курсига биринчилар қатори ёзилди.

Шундан кейин Риҳси Аҳмедова колхоз далаларида «ЧТЗ» маркали трактор рулини бошқарди. Ер ҳайдаш, экиш-тикиш мавсумларида муваффақият билан қатнашди. Стахановчилик ҳаракатига қўшилиб, нормасини бир неча баравар зиёдаси билан адо этди. Қизлардан моҳир механизаторлар тайёрлаб етиштиришга алоҳида эътибор берди.

Ғалабадан кейин Риҳси опа колхоз экономикасини юксалтириш, уруш жароҳатларини тугатишда жон куйдириб ишлади. Меҳнатсевар аёлнинг хизматларини эътиборга олиб, эл-юрт республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди. Хотин-қизлар Совети раиси сифатида ҳам актив фаолият кўрсатди.

Риҳси опа Аҳмедова мана чорак асрки, шонли Ленин партияси сафида шу шарафли номга муносиб иш тутиб, обрў-эътибор топди. Ҳозир у кексалик гаштини суряпти. Лекин онахон уйида тинч ўтирмайди. Тез-тез ёшлар орасида бўлиб, уларга уруш йиллари меҳнат фронтида аёллар кўрсатган меҳнатсеварлик, жасорат ҳақида ҳикоя қилиб туради. Ўзи ҳақида гапирмаса ҳам камтарин аёлнинг ҳикояларидан бу матонатда муносиб ҳиссаси борлиги билиниб туради.

К. МАҲАМЕДОВА.

ПИЛЛАКОР АҲДИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг моҳир пиллакори Маъфират Ёқубова ўтган йили 1,5 қути қурт уруғи боқиб, 148 килограмм ҳосил етиштирди. Меҳнатсевар аёл жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашади. Ҳозир у, район Советининг депутати сифатида халқ ишончини оқлаяпти.

Октябрнинг 60 йиллигига муносиб меҳнат совғаси тайёрлашга аҳд қилган пиллакор бу йил 1,5 қути қурт уруғидан 150 килограммдан ошириб ҳосил олишга аҳд қилган.

Т. ДУСМАТОВ,
ишчи-қишлоқ мухбирлари университетининг тингловчиси.

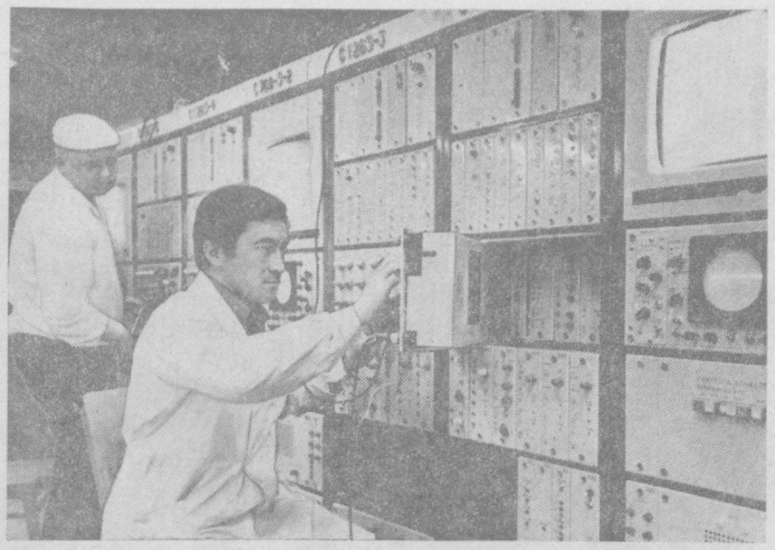

РЕСПУБЛИКА радиотелемарказида рангли телевидение кўрсатувлари олиб бориш учун янги аппаратуралар ўрнатилди. Бу ускуналар фойдаланишга топширилгач рангли кўрсатувларнинг сифати кескин яхшиланади. Суратда: катта инженер Мурод Қодиров янги аппаратурани созламоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ ХИЛ ШИРИНЛИКЛАР

Юбилей йилида «Ўртоқ» кондитер фабрикаси коллективи юксак маррани кўзлаб меҳнат қилмоқда. Ширинликлар корхонасида бу йил ўндан зиёд янги маҳсулотларни ўзлаштириш планлаштирилган.

Йил бошидан бери қандолатчилар пландаги ўн маҳсулотнинг тўрт турини ўзлаштириб бўлдилар. «Қорқиз», «Школьный» конфетлари, «Юбилей» карамели, батончиклар савдо тармоқларига етказиб берилмоқда. Харидорларга бу янги хил ширинликлар мақбул бўлмоқда.

Фабрикада бундан ташқари махсус совға комплектлари ҳам тайёрланмоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган қутичали шоколадларга талаб катта. Шаҳримизнинг энг гўзал манзаралари туширилган қоғоз қутичалардаги бу ширинликлар совға қилиш учун ҳам қулайдир.

Фабрика меҳнаткашлари маҳсулот сифатини ошириш ва самарадорликни кучайтириш учун тинмай изланмоқдалар. Шу кунларда конфет цехи қайта механизациялаштирилмоқда. Бу ишлаб чиқариш қувватини икки баравар оширишга имкон беради.

Дунё овози
чет эл хабарлари

СИЗЛАР—СОДИҚ ДЎСТЛАРИМИЗСИЗ

ИСПАНИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ РАИСИ ДОЛОРЕС ИБАРРУРИНИНГ СОВЕТ МАТБУОТИ УЧУН БЕРГАН БАЁНОТИ

Испания ва халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Испания Коммунистик партиясининг раиси Долорес Ибаррури бундай деди: испан халқи, Испания меҳнаткашлари, тараққийпарвар кучлари уларнинг фашистлар диктатурасига қарши курашида буюк совет халқининг биродарлик ёрдами ва бирдамлиги нақадар катта роль ўйнаганлигини ҳеч қачон унутмайдилар.

Д. Ибаррури Москвадан Испанияга жўнаб кетиши арафасида бундай деди: мен кишини тўлқинлантирувчи мана шу фурсатда мураккаб ҳис-туйғуларни бошдан кечирмоқдаман. Бу — ватан билан дийдор кўришиш яқинлигининг қувончи. Айни пайтда менга меҳмондўстлик кўрсатган ва мен қарийб қирқ йил умр кечирган мамлакат — Совет Иттифоқи билан хайрлашиш чоғидаги дилгирликдир.

Менга гитлеризмга қарши уруш оғирликларини халқингиз билан биргаликда бошдан кечириш, биргаликда қийналиш, биргаликда курашиш ва эришилган ғалабадан биргаликда шод-хуррам бўлиш насиб қилди. Мен совет халқи уруш жароҳатларини нақадар тез даволаганлиги ва вайрон бўлган хўжаликни нақадар тез қайта тиклаганлиги билан фахрландим ва фахрланаман. Сизлар эришган муваффақиятлар кишини қойил қолдиради. Эришилган бу муваффақиятлар бутун дунё халқларининг озодлик кураши учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Испан халқи, деб сўзини давом эттирди Д. Ибаррури, Советлар мамлакатининг халқларини ўзининг қадрдон содиқ дўсти, деб ҳисоблайди. Бу дўстлик биз учун ғоят оғир вақтда бутун улуғворлиги билан намоён бўлди. Ҳозир ҳам ҳар бир совет кишиси испанлар билан учрашганида уларнинг самимий меҳр-муҳаббати ва хайрихоҳлигини албатта сезади. Бунинг маъноси шуки, дўстлигимизнинг катта келажаги бор ва уни ҳеч ким бузолмайди.

Испания Коммунистик партиясининг раиси Испанияда демократияни ривожлантириш истиқболлари тўғрисидаги саволга жавоб қайтариб, бу мамлакатда катта ва муҳим ўзгаришлар содир бўлаётганлигини таъкидлаб ўтди. Бу катта ва муҳим ўзгаришлар ишчилар синфининг, кенг халқ оммасининг, барча демократик кучларнинг франкизмга қарши турли усулда намоён бўлган ва узоқ давом этган кураши билан тайёрланган эди. Бу кураш ҳеч қачон тўхтагани йўқ, лекин бу кураш кейинги пайтда айниқса, кенг қулоч ёзди. Д. Ибаррури вазиятнинг қулай эволюцияси бундан кейин ҳам давом этаверади, чунки испанияликлар оғир ўтмишга қайтишни хоҳламайдилар, деб ишонч билдирди.

Мен пировардида, деди Пасионария, совет халқига эзгу истакларимни топширишни хоҳлайман. (ТАСС).

СУВ ВА ҲОСИЛ

КЕНГ асфальт йўлнинг ўнг томонига бурилишингиз билан бешинчи бригаданинг дала шийпони кўзга ташланади. Салқин, баҳаво жой. Ўртада ҳовуз, фонтан ишлаб турипти. Кроватлар қўйилган. Бу ерда дам олиш хонаси ,ўқув заллари ҳам бор. Ана, икки колхозчи пайкалдан чиқиб, келяпти. Улар муздек сувга юз-қўлларини ювишди.

Ошпаз Ойсара опа дарҳол уларнинг олдига кўк чой келтирди, дастурхон ёзди. Нон, ширинликлар билан безади.

— Сизлар чой ичиб турингизлар, овқат ҳам тайёр бўлиб қолади.

Деҳқонлар Ойсара опанинг ширин муомаласидан мамнун эдилар. Чиндан ҳам бу аёл эл ҳурматига сазовор. У йигирма йилдан бери шу касбда ишлайди.

Кўп ўтмай шийпон колхозчилар билан гавжум бўлиб кетди. Колхозчилар мириқиб дам олишди. Ойсара опа тайёрлаган таомни зўр иштаҳа билан тановул қилдилар...

Далада яна ҳаёт жонланиб кетди. Ҳар ким ўз постида сергак эди. Айниқса, бош сувчи Нурилла Чиндавлатовнинг тиними йўқ. У ҳар бир картага сув қандай таралаётганлигини текшириб кўради. Сувчилар билан баслаҳат иш қилади. Насосларнинг ишлашини ҳам текшириб кўради. У пушталардаги чимни олди-да, ўқариқни беркитиб, ён картага сув қўйди. Кечга томон бу карталардаги дуркун ғўзалар ҳам сувга қонади.

Нурилла ака ёшлигидан сувчилик касбига меҳр қўйган.

— Бу йилги шароитда ҳар бир литр сувдан тежаб-фойдаланиш, айниқса, муҳим дейди у. Чунки баҳор қуруқ келди. Кўп майдонларга чигит суви беришга тўғри келди. Ерда нам етарли эмас. Шунинг учун униб чиққан ғўзаларни суғоришни табақалаштирган ҳолда олиб бориш керак.

Ленин ордени кавалери Нурилла ака ёш сувчиларга мураббийлик қилмоқда. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Раим Йўлчиев унинг муносиб шогирдларидан бири. Устоз ва шогирд сувчилар шу кунларда ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъмин этмоқдалар.

Ўтган йили бригадада 102 гектар ерга чигит экилиб, гектаридан 34,8 центнердан хирмон кўтарилди. Мажбурият ортиғи билан бажарилди. Техникадан, вақтдан, барча имконият ва резервлардан оқилона фойдаланганлиги туфайли ҳам ҳосилдорлик аввалги йилдагига қараганда бирмунча юқори бўлди.

Бир центнер пахтанинг таннархи 40 сўмга тушган эди.

— Бу йил,— дейди бригада бошлиғи моҳир механизатор Қаюм Сафаров,— тежамкорликка эътиборни янада кучайтирамиз. Бир центнер пахта етиштириш учун кўпи билан 30—33 сўм сарф қилишни мўлжаллаб турибмиз.

Ортиқча йўллар, уватлар, ўқариқлар ҳисобига пахта майдони 110 гектарга етказилди.

Бригада аъзолари Улуғ Октябрь революциясининг 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлаганлар.

Ана шу мақсадда қатор тадбирлар амалга оширилди. Тепаликдаги карталарга кўчма насос орқали сув чиқарилмоқда. Бу насос иши икки сменада ташкил этилган. Майлибой Шарофбоев бригаданинг моҳир механизаторларидан. У сувчилар билан ҳамкорликда меҳнат қилаяпти. Етилган карталарни пешма-пеш культивация қилаётир. Ўтган йили у социалистик мусобақада яхши натижага эришди. «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори» деган нишони билан тақдирланди. Бу йил ҳам ана шундай мукофотни олиш учун ғайрат кўрсатиб ишлаяпти. Кунига олти гектар майдондаги ғўзаларни культивация қилаётир.

— Ҳозир механизатор ғоятда хушёрлик билан ишлаши керак,— дейди у,—чунки ниҳоллар нозик. Карта бошлари ва этакларида тракторни буриш ва қайилтиришда бирон туп ҳам ғўза нобуд бўлмаслиги керак. Шундай қилсак, гектарларда кўчатлар тўла сақлаб қолинади. Мўлжалимиз пахта очилгунга қадар ҳар гектар ерда кам деганда 120—130 минг тупдан ғўза ўстириш.

Иш сифати — асосий мезон бўлмоқда. Агротехника қоидалари асосида сифатли меҳнат қилган сувчиларга гектар ҳиобига икки сўмдан қўшимча ҳақ тўланаётир. Бажарилган иш махсус сифат комиссияси томонидан текшириб, қабул қилиб олинади.

Бу бригада колхознинг Замон Абжалов бошлиқ бригадаси билан мусобақалашган. Яқинда бригада аъзолари Абжалов бригадаси далаларида бўлдилар. У ерда ишнинг қандай ташкил этилганлиги билан танишдилар. Ютуқларни қайд қилиш билан бирга айрим камчиликларни ҳам кўрсатишди: дўнг, тошлоқ ерлардаги ғўзалар қониб сув ичмабди. Чопиқнинг сифати ҳам талаб даражасида эмас. Айрим карталарни ўт босган. Ғўзани ёшлигидан ўтга олдириб қўйиш — бу ҳосилнинг бир қисмини бой бериш деган гап.

— Колхозимизда,— дейди раис Қ. Соттибоев,— ўн тўрт пахтачилик бригадаси бор,— биз бу бригадаларда ўзаро мусобақани кучайтириб юбордик. Айниқса, бешинчи бригаданинг иш тажрибасини оммалаштиришга эътибор бермоқдамиз.

Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро йиғилишида ғўза парваришини кучайтириш тадбирлари муҳокама қилинди. Ҳар бир хўжалик, бригада участкаларидаги иш таҳлил этилди. Бюро йиғилишидан кейин мутахассислар, хўжалик раҳбарларидан бир группаси 5-бригада даласига таклиф этилди. Улар бу бригадада суғориш, культивация қилиш, меҳнатни ташкил этиш, ҳисоб-китоб ишлари қандай йўлга қўйилганлиги билан танишдилар. Қимматли маслаҳатлар бердилар. Ҳар бир картада ўсимликнинг ривожига қараб зарур агротехника тадбирларини амалга ошириш лозимлиги таъкидланди. Бу мўл ҳосил етиштиришда муҳим омилдир.

М. ҒОЗИЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози.

ҚИШЛОҚ ЖАМОЛИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози марказига йўлингиз тушса қувониб кетасиз. Асфальтланган равон йўл, икки тарафда қад ростлаган кўп қаватли турар-жой бинолари сизга шаҳарни эслатади.

Колхозда кейинги йилларда қурилиш ишларига жиддий эътибор берилмоқда. Архитектура ютуқлари асосида «Жамоат маркази» комплекси қурилаётганлиги бунинг далилидир.

600 ўринли катта, 200 ўринли кичик залли маданият саройи, 18 сотувчи хизмат кўрсатадиган универмаг, колхоз правлениесининг янги биноси ҳамда 20 ўринли меҳмонхона ана шу комплексга киради. Бундан ташқари яқинда маиший хизмат кўрсатиш комбинати ҳам ишга туширилади.

Ҳозирги кунда комплексда охирги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Бунёдкорлик ишларини 23-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари амалга оширишяпти.

Б. ЭГАМҚУЛОВ.

МЕҲНАТ ҒАЛАБАЛАРИ ЙИЛИ

ВЬЕНЬЯН. 12 май. (ТАСС). Лаос Халқ Демократик Республикасида социал-иқтисодий ўзгаришлар программаси зўр ғайрат билан амалга оширилмоқда. Бу программа Лаос халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг 1977 йил февраль пленумида қабул қилинганди.

Жумладан, қисқа вақт ичида мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлашга эришиш вазифаси муваффақиятли бажарилмоқда. Шаҳарларнинг атроф теварагида сабзавот етиштириш кенг тус олди. Кўпгина ирригация системаларининг вужудга келтирилганлиги шу йилнинг биринчи кварталидагина суғориладиган экин майдонларини 30 минг гектардан зиёд кўпайтириш имконини берди. Бунинг натижасида бир қанча вилоятларда шоли, маккажўхори, ерёнғоқ, соя, дуккакли экинлардан рекорд ҳосил олинди. Техника экинлари майдонлари ҳам кенгайтирилди.

Қишлоқ хўжалигида бу муваффақиятлар ерни биргалашиб ишлаш ширкатларининг зўр ғайрат-шижоати туфайли қўлга киритилди. Бу ширкатлар коллектив меҳнатга ўтишнинг биринчи босқичидир. Улар дон ва сабзавот экинларидан мунтасил мўл ҳосил етиштираётган илғор хўжаликларга айланди.

ҚЎШМА ЭКСПЕРИМЕНТ

ДЕҲЛИ, 12 май. (ТАСС мухбири). Совет-Ҳиндистон қўшма илмий эксперименти «Муссон-77» бажарила бошлади. Дунёдаги кўпгина мамлакатларнинг олимлари бу экспериментга катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Чунки Осиёдаги муссонлар табиатини ўрганиш Ер курасидаги катта бир район иқлимий хусусиятларини тушунишда ниҳоятда муҳимдир.

Муссон ёмғирларининг ёғиш қонуниятлари ҳозирга қадар равшан эмас. Ҳолбуки кўпгина тропик мамлакатлар қишлоқ хўжалигининг аҳволи шу ёмғирларга кўп жиҳатдан боғлиқ. Ҳиндистон ва совет олимларининг мақсади худди шу муссонларнинг «муқимсизлик» сабабларини тушиниб етишдир.

Қўшма лойиҳа Ҳиндистон қисмининг директори Р. В. Раман ТАСС мухбири билан суҳбатда, муссонлар вужудга келадиган Арабистон денгизи билан Ҳинд океанининг ғарбий қисми устидаги ҳаво массаси ҳолати тўғрисидаги маълумотларнинг етишмаслиги шу табиий ҳодисани етарлича билмаслик сабабларидандир, деди.

«Муссон-77» экспериментининг чоғида жуда кўп маълумотлар тўплаш мўлжалланади. Муссон пайдо бўлиш даврида Совет Иттифоқининг тўртта ва Ҳиндистоннинг иккита тадқиқот кемаси экватор бўйлаб жилиб температура ўзгаришларини, ҳавонинг намлигини, шамол характеристикасини қайд этиб боради. Сўнгра экспедиция Арабистон денгизига ўтади, августда Бенгал қўлтиғидаги паст босим зонаси сари йўл олади. Муссонлар Ҳиндистоннинг шарқий қисми, Бангладеш ва Бирмага мана шу ердан ёпирилади.

ИТАЛИЯ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ТАЛАБЛАРИ

РИМ, 12 май. (ТАСС). Италиянинг Римини шаҳрида касаба союз ходимларининг миллий ассамблеяси ўз ишини тамомлади. Италиянинг барча областларидаги касаба союз ташкилотлари ва фабрика кенгашларининг икки минг вакили кескин иқтисодий тангликни бартараф қилиш тадбирларини қараб чиқди.

Ассамблеяда қабул қилинган якунловчи резолюцияда тангликка қарши кураш программаси баён қилиб берилди. Бу резолюция мамлакатдаги учта энг йирик касаба союз бирлашмаларининг съездларида муҳокама қилинади. Бу съездлар яқин орада ўтказилади. Якунловчи резолюция асосий сиёсий партияларнинг вакиллари билан учрашиш вақтида ҳам муҳокама қилинади.

Касаба союзларининг программаси мамлакатнинг орқада қолган жанубий қисми экономикасини ривожлантириш, иш билан таъминлаш соҳасидаги аҳволни ва меҳнат шароитларини яхшилаш, ажратиб бериладиган капитал маблағларни кўпайтириш юзасидан энг зарур чораларни амалга оширишни кўзда тутади.

Бундан ташқари, резолюцияда илмий программага асосланган иқтисодий сиёсатни амалга ошириш, солиқ солиш тартибини ислоҳ қилиш, нархлар устидан контроль ўрнатиш юзасидан самаралироқ тадбирларни жорий этиш, Италия саноатининг асосий тармоқларини ривожлантириш планларини ишлаб чиқиш зарур эканлиги ҳақида гапирилади.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ ЛОНДОН. АҚШ давлат секретари С. Вэнс бу ерда Исроил ташқи ишлар министри И. Аллон билан учрашганидан кейин, АҚШ билан Исроил ўртасидаги муносабатлар «алоҳида характерга эга», деди. Қўшма Штатлар, деди у, Исроилнинг хавфсизлигини таъминлаш учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни унга етказиб беради. С. Вэнс АҚШ президенти Ж. Картернинг Сурия президенти Х. Асад билан олиб борган музокаралари тўғрисида Исроил министрига ахборот бериб, АҚШ Исроил билан алоҳида муносабатларда эканлигини унга очиқдан-очиқ шама қилганлигини таъкидлаб ўтди.

И. Аллон АҚШнинг Яқин Шарқ масаласидаги позициясидан ғоят мамнун эканлигини билдирди.

▲ ҚОҲИРА. Миср Араб Республикаси қадимий ёдгорликлар департаментининг маъмурияти Америка миссиясининг фаолиятини тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Қоҳира миллий музейининг баъзи залларини реставрация ва модернизация қилиш ишлари шу миссияга топширилган эди.

Америка группасининг ишини назорат қилиш махсус комиссияга топширилган эди. Бу комиссия Америка группаси томонидан ишлаб чиқилган план яхши ўйлаб тузилмаганлигини ва бу планни амалга ошириш учун кўпгина ортиқча маблағ сарф қилиш талаб этилганлигини аниқлади.

(ТАСС).

ГАЗЕТХОН МАКТУБИ

МИННАТДОРМАН

Ҳурматли редакция! Мен инсонга меҳр-муҳаббат билан тўлиб тошган, бутун маҳорати ва истеъдодини кишилар саломатлигини мустаҳкамлашга сарфлаётган шифокорлар ҳақида кўп эшитгандим. Яқинда ана шундай самимият, дил сўзларидан даво топиш мумкинлигини ўзим ҳис қилдим.

Тўсатдан бошланган юрак касаллиги менинг руҳимни тушириб юборган эди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Тошкент шаҳар 16-клиник касалхонасига келган биринчи кунимданоқ бу дарддан ҳоли бўлишимга менда катта ишонч ҳосил бўлди. 1-терапия бўлимининг мудири Жўра Хўжаевич Хўжаев, бош врач Шавкат Сатторович Раҳимов ҳамда врач Ўткир Умарович Умаровларнинг ўз касбларига моҳирликлари, беморларга меҳрибонликларининг гувоҳи бўлдим. Т. Сатаматиаду, С. Ғозиева, М. Обидова, Г. Табиас, Н. Касинская сингари ҳамширалар хушмуомалаликлари, ғамхўрликлари билан кишида эҳтиром уйғотадилар. Буларнинг ишидан биргина мен эмас, кўплаб беморлар миннатдор эканликларини билиш учун бўлимдаги таклифлар дафтарига мурожаат қилишнинг ўзи кифоя.

Инсон саломатлиги йўлида туну-кун фидокорлик кўрсатаётган қалби дарё шифокорларга чин қалбимдан миннатдорчилик билдираман.

Д. ИЛЁСОВА,
Калинин райони.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан ортиқ бола туққан ҳамда тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин ва СССР Олий Совети Президиумининг Ёрлиқлари топширилсин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА:

1. **Абдураҳмонова** Раҳима — Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси.
2. **Оғабоева** Қулой — уй бекаси, Калинин райони.
3. **Алиева** Шуша — Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози аъзоси.
4. **Алимхонова** Нодира — Пискент районидаги «Гулистон» колхози аъзоси.
5. **Алтеева** Ҳаҳап — уй бекаси, Чиноз райони.
6. **Орипова** Вазира — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
7. **Арслонова** Каромат — Пискент районидаги «Гулистон» колхози аъзоси.
8. **Асанбоева** Норпошша — уй бекаси, Чиноз райони.
9. **Ашурова** Онажон — уй бекаси, Бўстонлиқ райони.
10. **Бугубоева** Турдигул — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
11. **Ғофурова** Зайна — уй бекаси, Оҳангарон райони.
12. **Жалтаева** Ширин — Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз аъзоси.
13. **Жумаева** Қизилгул — уй бекаси, Калинин райони.
14. **Зайнул** қизи Хайри — Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози ишчиси.
15. **Исроилова** Пардахол — хизматчи, Оққўрғон райони.
16. **Қодирова** Ширмон — Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.
17. **Каримбердиева** Саломат — ишчи, Бўстонлиқ райони.
18. **Қосимова** Нарипа — уй бекаси, Бўстонлиқ райони.
19. **Қўқонбоева** Қорияхон — уй бекаси, Ўрта Чирчиқ райони.
20. **Қўнишова** Зеби — Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхози ишчиси.
21. **Қурбонова** Карима — Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз аъзоси.
22. **Қурбонова** Кимё — уй бекаси, Калинин райони.
23. **Маматқулова** Умидой — Пискент районидаги Калинин номли колхоз аъзоси.
24. **Маржапова** Замира — Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози аъзоси.
25. **Масодиқова** Энориюн — уй бекаси, Оҳангарон райони.
26. **Маҳкамова** Баҳри — уй бекаси, Калинин райони.
27. **Мираҳмедова** Робия — Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози аъзоси.
28. **Миркаримова** Насиба — уй бекаси, Калинин райони.
29. **Муталова** Ҳикмат — Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхози аъзоси.
30. **Норматова** Рихси — Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхози аъзоси.
31. **Отабоева** Адолат — уй бекаси, Оҳангарон райони.
32. **Пўлатова** Зеби — уй бекаси, Бўстонлиқ райони.
33. **Расулова** Ипоиик — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
34. **Рашидова** Муборак — Пискент районидаги Калинин номли колхоз аъзоси.
35. **Рустамова** Солиҳа — Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.
36. **Соатова** Раҳима — уй бекаси, Юқори Чирчиқ райони.
37. **Сафаралиева** Фотима — уй бекаси, Калинин райони.
38. **Сейилбекова** Ажаргул — уй бекаси, Калинин райони.
39. **Суюнова** Роҳат — уй бекаси, Оққўрғон райони.
40. **Тожиддинова** Қумри — уй бекаси, Калинин райони.
41. **Тожиева** Тожигул — Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози ишчиси.
42. **Турсунқулова** Саломат — хизматчи, Бўстонлиқ райони.
43. **Умурзоқова** Тожи — Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.
44. **Ўролова** Саодат — уй бекаси, Оққўрғон райони.
45. **Ўтегенова** Муҳаррам — Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхози аъзоси.
46. **Ҳайдарова** Маърифат — уй бекаси, Бўстонлиқ райони.
47. **Хатамова** Пардахол — Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхози аъзоси.
48. **Шаҳмонова** Жаннат — Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхози аъзоси.
49. **Эрназарова** Қуйсин — Пискент районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси.
50. **Йўлдошева** Турдигул — уй бекаси, Оҳангарон райони.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
25 апрель 1977 йил.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан ортиқ бола туққан ҳамда тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин ва СССР Олий Совети Президиумининг Ёрлиқлари топширилсин:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА:

1. **Аҳмедова** Арофат Толиповна — уй бекаси.
2. **Аҳмедова** Тошбиби — ишчи.
3. **Ғоибназарова** Муҳаббат — уй бекаси.
4. **Ғофурова** Аширбиби — уй бекаси.
5. **Ғуломова** Ҳалима — уй бекаси.
6. **Зиёдова** Нафиса — уй бекаси.
7. **Каримова** Фотима Исҳоқовна — уй бекаси.
8. **Қудратова** Ҳикоят — уй бекаси.
9. **Мадаминова** Хурсаной — уй бекаси.
10. **Назирова** Ҳамида — уй бекаси.
11. **Пўлатова** Маъмура — ишчи.
12. **Раҳматуллаева** Рихси — уй бекаси.
13. **Саидрасулова** Маҳфуза Саидориповна — уй бекаси.
14. **Сайфуллаева** Манзура Қаюмовна — уй бекаси.
15. **Турсунова** Ҳакима — ишчи.
16. **Ўғламова** Мунаввар Омоновна — уй бекаси.
17. **Усмонова** Мавжуда — уй бекаси.
18. **Ҳайдарова** Ҳавохон — уй бекаси.
19. **Ҳакимова** Муҳаббат — уй бекаси.
20. **Ҳошимова** Сайёра — уй бекаси.
21. **Юсупова** Ўғилбу — уй бекаси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
25 апрель, 1977 йил.

ЯҚИНДА АҚШда машҳур режиссёр Артур Бэррон «Биродарлар» фильмини яратди. Бу кинолента Америка полициясининг сиёсий маҳбуслардан ўч олиши ҳамда илғор жамоатчиликнинг озодлик курашчиларини қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Машҳур жамоат арбоби, гражданлик ҳуқуқлари учун курашчи Анжела Дэвис фильм қаҳрамони профессор Паула Жонснинг прообразидир.

Суратда: «Биродарлар» фильмидан бир кадр. ТАСС фотохроникаси.

Мафтунингман, сўлим қишлоғим.

А. Абалян фотоэтюди.

КОСМОНАВТ БИЛАН УЧРАШУВ

ИККИ марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси Н. Н. Рукавишниковнинг кўкрагидаги медаллар ёнига яна бир нишон—пионерлар нишони қўшилди. Унда қизил галстук таққан пионерлар парвоз қилдирган космик кема тасвирланган. Суратнинг атрофига: «Космос пионерига Шарқ пионерларидан» деган сўзлар ёзилган. Бу медаль Ўзбекистон пойтахтидаги ёш ленинчилар, «Пионер Востока» ва «Ленин учқуни» газеталарининг ёш мухбирлари билан бўлган учрашувда космонавтга топширилди. Бу учрашув Тошкентда бўлиб ўтди. Н. Н. Рукавишников ана шу редакцияларнинг фахрий ходими ҳисобланади.

Худди шу куни тағин бир учрашув бўлиб ўтди. Бу учрашув космонавтнинг ёшлиги ўтган Ангрен шаҳрида бўлди. Бу ерда у ўзи ўқиган, комсомол сафига ўтган 34-мактабда бўлди.

Н. Н. Рукавишниковнинг яна бир сафар маршрути планлаштирилган. «Қаршистрой» бошқармасида унинг номи билан аталган скреперчи комсомол ёшлар бригадаси муваффақиятли меҳнат қилмоқда.

(ЎзТАГ).

ДОРИВОР ЎСИМЛИКЛАР

ЧОЙ ЎТ

Қадимдан чой тариқасида фойдаланиб келинаётган ажойиб шифобахш ўт турли касалликларнинг олдини олишда катта аҳамиятга моликдир. Чой ўтнинг таркиби мураккаб бўлиб, унда эфир мойидан тортиб танид, бўёқ, кислоталар, витаминлар, минерал тузлар, микроэлементлар мавжуддир. Чой ўтнинг шифобахшлиги буйрак, жигар, ошқозон, ичакнинг фаолиятини яхшилаш билан бирга турли касалликларга чалинишнинг олдини олади. Организмдаги тошларни, турли яра-чақаларни ҳам даволаш хусусиятига эгадир.

Чой ўт ўсимлиги республикамиз областларида жуда кўп ерларда учрайди. Шифобахш ўсимлик май ойида гуллайди, унинг уруғини йиғиб, чой сифатида истеъмол қилинади.

ҚИЗИЛ ТАСМА

Бу ўт ариқ бўйларида, йўл чеккаларида ўсади. Таркибида ошлов моддалар смола, мўм, эфир, мойи, витамин-коротин каби органик моддалар мавжуддир.

Қайнатилган шарбати билан ичкетар, пешовҳайдаш, қон тўхтатиш, ични тозалашда қўлланилади. Яна тери, томир касалликларини даволашда фойдаланилади. Ўсимлик барги билан бадандаги турли шишларни қайтариш ҳам мумкин.

Қизил тасма республикамизнинг ҳамма областларида ўсадиган доривор ўсимлик. Май-июнь ойларида гуллайди, пишгач уни йиғиштириб олиб, сояда қуритилади ва дори сифатида фойдаланилади.

М. ТЎЙЧИЕВ,
биология фанлари кандидати.

БОҒДА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ

Шаҳримиздаги маданият ва истироҳат боғларида янги мавсум катта тайёргарлик билан бошлаб юборилди. Бу йил ободонлаштириш ишларига катта аҳамият берилди. Уч ярим минг тупга яқин дов-дарахт ва кўчатлар ўтқазилди.

Кўпчилик боғлар ўз аттракционларига эга бўлдилар. Бунинг учун юз минг сўмлик маблағ сарфланди.

Ленин номли маданият ва истироҳат боғининг дам олиш зонаси анча кенгайди. Автошаҳарча ишга тушди. Ҳаваскорлик қўғирчоқ театри ҳам очилади.

ҚОРАЕВНИНГ ДАЛИЛИ

(ИНЕРМЕДИЯ).

Бошлиқ ўз хонасида алланималарни ёзиб-чизиб ўтирибди. Хонага бўлим мудири киради. Саломлашиб сўрашишади. Мудир муҳим гапи бордек ўтириб олади. Бошлиқ қоғоздан бош кўтариб сўрайди.

БОШЛИҚ — Хўш, ўртоқ мудир, аҳволлар қалай... Бу дейман, квартал планини бироз қийналиб бажарадиганга ўхшайсиз-а?

МУДИР — Шунақа бўляпти, ўртоқ бошлиқ. Билмадим, байрамлар кўпайиб кетяптими, негадир ишимиз сустроқ силжияпти...

БОШЛИҚ — Сустроқ жилаяпти денг-а? Сустлиги бизга ҳам маълум. Бирор чорасини кўриш керак. Шундай давом этаверса, кўпчилик олдида уялиб қоламиз... Бу ҳалиги ходимларингиз бор-ку, фамилияси нима эди?

МУДИР — Қораевни сўраяпсизми?

БОШЛИҚ — Ҳа, дарвоқе; Қораев эди-а... Бу одам қандай ишлаяпти, дурустми? Бир-икки бор кўчада кўрдим, сал ҳалигидай овсарроқми дейман...

МУДИР — Жуда тўғри пайқабсиз, ўртоқ бошлиқ. Ўзи бошида ҳам кўзимга ғалатироқ кўринувди, бўлимга олишга кўнглим чопмовди. Куни билан жойида бўлади-ю, аммо иши унумли эмас... Қулоғимга бир чалинди-ю, аммо ўзим ишонмайроқ турибман...

БОШЛИҚ — (**Хушёр тортиб**). Қанақа гап?

МУДИР — Орқаваротдан эшитдим, ўртоқ бошлиқ, лекин ростми, ёлғонми, ҳали аниқ билмайман.

БОШЛИҚ — Хўш?.. Ўша Қораев ҳақидами?..

МУДИР — Ҳа, Қорев ҳақида. Уни ичкиликбозроқ эмиш, деб эшитдим. Шунинг учун кўп жойларга улгурганга ўхшайди.

БОШЛИҚ — Ичкиликбозроқ эмишми ёки туппа-тузук ичкиликбоз эмишми?

МУДИР — Умуман ичиб турар экан-да, кўнгли бўшроқми, ким билади, дейсиз.

БОШЛИҚ— Аниқ гапми шу?

МУДИР — Аниғини билмайман, эшитганим. Бир нима дейиш учун аниқроқ далилга эга бўлиш керак-да.

БОШЛИҚ — Шу нарсани ҳозироқ аниқласак бўлмайдими?

МУДИР — Майли, ўртоқ бошлиқ. Қандай аниқлаймиз?

Бошлиқ кнопкани босиб, секретарини чақиради. Секретарь кўринади.

БОШЛИҚ — Менга, ҳалиги, Қораевни чақириб беринг... (**мудирга**). Ҳозир ўзи киради, ўсмоқчилаб сўраб оламиз... Қани гаплашиб кўрайлик-чи, нима гап чиқаркин...

Ориқдан келган, кўзлари олайганнамо ходим кириб келади, саломлашади.

БОШЛИҚ — Келинг, ўртоқ Қораев, ўтиринг... Аҳволлар қалай? Ўрганишиб кетдингизми коллективга?

ҚОРАЕВ — Раҳмат, ўртоқ бошлиқ... Анча яхши...

БОШЛИҚ — Нима яхши, ўртоқ Қораев?

ҚОРАЕВ — Ҳалиги, ишда... ишлар... яхши...

БОШЛИҚ — Яхши денг-а... Бизга, биласизми, ўртоқ Қораев, милициядан-ми, ҳушёрхонаданми — аллақаердан қўнғироқ қилишди. Бир нималар дейишди, мен тушуноlмай қолдим... Яна қўнғироқ қиламиз дейишди... Нима гап ўзи?

Қораев ўрнидан туриб кетади. «Нотўғри! Ҳаққи йўқ!» деб чиқиб кетади. Бошлиқ билан мудир ҳайрон бўлиб бир-бирига қараб қолишади. Кўп ўтмай Қораев қўлида саккиз-ўнта қоғоз билан киради.

ҚОРАЕВ — Ўша қўнғироқ қилган милиция ходимига айтиб қўйинг, ўртоқ бошлиқ. Мени чақиришга ҳаққи йўқ. Мана ҳамма ҳужжатларим шай. Ҳушёрхонага қачон тушган бўлсам, ҳаммасига штраф тўлаганман. Мана, иккинчи январь куни тушганимнинг квитанцияси... Март ойида икки марта, май ойида икки марта тушганман. Баъзи ойларда умуман ҳушёрхона юзини кўрмаганман... Агар ҳаққи бўлса ўзимга мурожаат этсин. Мана, охирги марта — октябрь ойида тушганимнинг қоғози. Бунга ҳам қуртдай қилиб ўн беш сўмни санаб берганман! Сиз, ўртоқ бошлиқ, Қораевни ким деб ўйлаяпсиз? Бировлардан тили қисиқ бўлиб юрадиган одам эмас, Қораев, ҳа... Қаерга борсам, ўз юкимни ўзим кўтариб юрган одамман! Бировлардан миннат эшитиб юришга тоқатим йўқ менинг...

Қораев қўлидаги ҳужжатларни бошлиқнинг олдига ташлайди-да чиқиб кетади. Бошлиқ билан мудир ҳайрон бўлиб қолишади.

МУДИР — Вой қоранг ўчкур, Қораев-э...

БОШЛИҚ — Мана, мудир, ҳамма нарса аниқланди. Ходимингизнинг ўзи кимлигини қойиллатиб айтиб берди.

Оқилжон ҲУСАНОВ.

В. ШУКШИН АСАРИ ЎЗБЕК САҲНАСИДА

ТОШКЕНТ «Ёш гвардия» театри В. Шукшиннинг «Корчалонлар» театрлашган повестини саҳнага қўйди.

Спектаклда инсон шахсини айнитадиган иллатлар сатирик комедия тили билан фош этилади. Спектакль режиссёри —Тошкент театр—рассомчилик институтининг дипломанти Одил Норбоев. Театрнинг бош режиссёри Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. Ихтиёров постановканинг бадиий раҳбари.

Саҳна усталари М. Аҳмедов, Н. Тошкенбоева ва А. Тошкенбоев билан биргаликда спектаклда институт дипломантлари Х. Мусабоев, М. Матчонов, М. Ҳамидов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

РАССОМ ХАНДАСИ

— Дарсингни қачон тайёрлайсан, ўғлим?
— Кварталнинг охирида, дада.

— Инсофинг борми ўзи, ҳеч бўлмаса биттаароқнинг пулини бер.

— Бизга қулайлик яратиб берганларга раҳ-мат.

А. Холиқов чизган расмлар.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ДЗЮ-ДО

Курск шаҳрида 5 майдан 11 майгача дзю-до спорти бўйича Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Бунда республикамиз вакиллари ҳам иштирок этишди. Ўзбекистон физкультура институти студентлари Нусрат Валиев ва Вячеслав Морозовлар ўз вазнларида биринчи ўринни эгаллаб, олтин медаль билан тақдирланишди.

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ

Андижонда чим устида хоккей бўйича аёллар ўртасида Бутуниттифоқ III турнирига якун ясалди. Мусобақада «Спартак» кўнгилли спорт жамияти командалари устунлик қилишди. Барча совринли ўринларни ана шу жамият командалари қўлга киритишди. 15 очко тўплаган андижонликлар турнир ғолиби бўлишди. Москва области хоккейчилари иккинчи, Горький области командаси учинчи бўлди.

КЛАССИК КУРАШ

Бухорода республика ёшлари иккинчи спорт ўйинлари программаси асосида классик кураш мусобақалари бўлиб ўтди .«Буревестник» студентлар жамияти командаси 78 очко билан ғолиб келди. АСК «Тошкент» командаси иккинчи, «Меҳнат» полвонлари учинчи бўлишди. Областлар терма командалари мусобақасида 189 очко тўплаган тошкентликлар биринчи ўринни олишди.

ФУТБОЛ

Мамлакат чемпионатининг иккинчи лигасида қатнашаётган командалар баҳсида республикамиз вакиллари Термизнинг «Автомобилист», Навоийнинг «Зарафшон» ҳамда Сирдарёнинг «Янгиер» командалари пешқадамлик қилишмоқда.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ШАХМАТНИ ШЕЪР ИЛА ҚИЁС АЙЛАДИМ

Қадим Шарқда шатранжчилар — шахматчилар мажлиси даврасига кирган кишилар нафақат ўйин бобида, балки катак тахтада вужудга келувчи турли-туман вазиятларга монанд тайёр байтларни танлаб ўқиш, хонаси келганда бир зумда уни тўқиш маҳорати жиҳатидан ҳам мусобақалашардилар. Бу анъана Ойбекнинг «Навоий» романида ажойиб таърифланган.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти фондида ажойиб бир шатранж рисоласи сақланмоқда. Ўрта Осиё халқларининг ўрта аср шатранжи тарихидаги ўрнини янгича ёритиш, умуман жаҳон шахмат тарихини ўзгачароқ талқин этиш имконини берган 159 варақдан иборат бу қўлёзманинг муаллифи Абул Фаттоҳ Аҳмад Сағизий бўлиб, у XI—XII асрларда битилган. Унинг муқаддимасида шахматнинг кенг тарқалганлиги: «саройларда ҳам, бозорларда ҳам ўйналиши» айтилади. Кейин шатранж назарияси мансубалари, табиялари [ўзига хос дебютлар] назардан ўтказилади. Китоб сўнгида 160 рубоий бор. Улар турли шахмат мавзуларини ихчам ифодалайди. Мана, ўша тўртликлардан биттаси:

Он байдақи ман бибўрди, эй хожа, бубар,
Наздики ман он пиёдаро нест хабар.
Тарсамки гар ояд ин кор ба набарду,
Аз кори ман, эй хожа, туро нест хабар.
Яъни:
Менинг пиёдамни олдинг, эй хожа, олгил,
Унинг йўқлиги хатарлимас менга, билгил.
Қўрқаман, бориб тақалса иш жангу жадалга,
Дуч келасан, эй хожа, шумли хабарга.

Ҳозирда ҳам бу анъана давом этиб келмоқда. Арслон қори Валиев, Садриддин ака Шамсиддинов, Наби ака Ғаниев, Зокир ака Хўжаев сингари ҳурматли отахонлар иштирокидаги шахматчилар даврасн айниқса хушчақчақ ўтади.

Тошкентдаги ишчилар шаҳарчасида жойлашган чойхона ҳар галгидек мухлислар билан гавжум. Наби ака [у кишини кўпчилик «ада» дейди] бирин-кетин ютиб турибдилар. Навбат эски ҳарифларидан бирига келди. Улар шахмат тахтаси ёнида эллик йилча рақиб ҳамда бир-бирига гапи ботмайдиган ҳазилкаш дўст. Ўйин ўрталарига борганда «ада»нинг қўллари ҳиёл баландлаб қолди. Шу пайт атрофдагиларга бир разм солдилар-да, мана бу байтларни қироатини келтириб ўқидилар:

Эй, дўстлар, кўринглар, шахматчи хўжа келди,
Бу майдон узра мендан калтак егани келди.
Эллик йилдирки ўйнар, тажриба йўқ ҳануз ҳам,
Ўз кўнглида ўйиннинг зўр чемпиони келди.
Ўйлаб туриб мўралар, ким айтар деб сўралар,
Бировлар айтганини суриб турғони келди.

Катта бир шахматчилар йиғинида Уйғун домланинг Ўзбекистон ССР халқ артисти Сайфи қори Олимов шаънига тўқилган ажойиб байтларни ҳам эшитганмиз. Рақибини ва қолаверса, шахмат қонун-қоидаларини яхшигина билмай туриб, бундай байтлар ўқиш ва айниқса янгидан тўқиш, маҳоратли кишиларгагина хосдир. Қуйидаги сатрлар шоир Ҳусниддин Шариповдан ёзиб олинган:

Кимки кирмиш ушбу майдон ичра фил ё от билан,
Айлагум таққос уни Рустам ила Фарҳод билан.
Бунда от сурган суворийларга лозимдир даҳо,
Важҳу карсон кўрсатиб бўлмайди «бепанд ёд» билан.
Баъзилар кўп ютқазар, одатда, ғамгин чоғида,
Ўйнангиз ғамгин билан, ҳеч ўйнамангиз шод билан.
Яхшироқдир бунда ютмоқ, ютмаганлар ҳеч қачон,
Ҳеч қутулмас «товба»-ю, «бош оғриғ»-у, «ҳайҳот» билан.
Ким кулиб, эрмак учун фарзинга ногоҳ урса қўл,
Уйга қайтгай кўзда ёш ҳам тилда дод-фарёд билан.
Бул ҳаёт устоз эрур, сизларга айтар шул сўзим,
«Кишт»га доим дўст бўлингиз, бўлмангиз дўст «мот» билан.

М. МУҲИДДИНОВ.
СССР спорт мастери.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
МОСКВА ЦИРКИНИНГ
ҲАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари соат 13, 15 ва 19.30 да; Якшанба кунлари 10, 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
63-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—1978 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚУРИЛИШ ДУРАДГОРЛАРИ, ҚУРИЛИШ БЎЁҚЧИЛАРИ, ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИЛАР, МОНТАЖЧИ-ПАЙВАНДЧИЛАР, БЎЁҚЧИ-АЛЬФРЕЙШИКЛАР.

Билим юртига 15—17 ёшли, 8-синфни тамомлаган ўғил ва қиз болалар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

Билим юртини тамомлаганлар ўрта маълумот ва билим юртини тамомлаганликлари ҳақида диплом оладилар.

БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИГАН МУДДАТ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар бепул кийим-бош, уч маҳал иссиқ овқат ва ётоқхона билан таъминланади. Ишлаб чиқариш таълими даврида иш ҳақининг 33 проценти тўланади.

Билим юртини тамомлаганлар олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар.

ЎҚИШ — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ёзилган ариза, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти ҳақида гувоҳнома, характеристика, турар жойидан справка, автобиография, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Билим юрти адреси: 700131, Тошкент шаҳри—131, «Чилонзор» массиви, 26-квартал, Шайхзода кўчаси (9, 15, 19, 21-трамвайларнинг «Ширин», 32, 54, 71-автобусларнинг «12-квартал» бекатлари). Телефон: 76-27-56.

Телевидение

МАРКАЗИЙ
ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ
«ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — АБВГдейка. 11.00 — Ота-оналар сизлар учун. 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.30 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 13.10 — **Най наволари.** 13.40 — **Табиат ва инсон.** 14.20 — Спортлото. 14.30 — 30-йиллар қўшиқлари. 15.10— Октябрнинг илҳомбахш намунаси. 15.25 — **Эртак ҳузурида меҳмонда. Эртакка ўхшаш ғаройиб воқеа** (бадиий фильм.). 17.00 — Здоровье. 17.30 — **Ҳамдўстлик.** 18.00 — **Мўъжизасиз-мўъжизалар.** 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Спорт гимнастикаси бўйича Европа чемпионати. 20.45 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ҳужжатли фильм. 22.40 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ, концертнинг давоми. 00.25 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00— Физкультура ва спорт. 11.30 Октябрнинг киносолномаси. **Республика мулки** (бадиий фильм 1-серия). 12.35 — **Концерт.** 14.10 — **Замандас.** 14.50 — **Опа-сингил Суербоевалар куйлайди.** 18.05—Мультфильмлар. 18.30 — Ёш табиатшунослар. 19.00 — Октябрь менинг тақдиримда. 19.30 — **Ахборот.** 19.45 — Ёзувчилар — ёзувчилар ҳақида. 20.20 — **Танбур ва дутор тароналари.** 21.00 — **Ахборот.** 21.15 — **Куйланг ёш хонандалар.** 21.50 — **Катталар учун мультфильм.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Чорвадорлар учун кўрсатув. 22.45 — **Узук кўзидаги сув париси** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

ТОЖИКИСТОН
ТЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
ПРОГРАММАСИ

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14 V да **Корсар,** 15 V да **Севилья сартароши** (12.00), **Травиата** (19.00), 17 V да **Оққуш кўли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —14 V да **Оддий мўъжиза,** 15 V да **Оддий мўъжиза,** 16 V **Ҳижрон.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА —МОСКВА ЦИРКИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Зорронинг улкан саргузашти** (катта зал), **«Воситачиларни ўлдир** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Зорронинг улкан саргузашти — «МОСКВА» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Жиблажибон армияси яна жангда (13, 16.00), **Марися ва Наполеон** (19, 21.00): — «ПИОНЕР».

Азизим, Робинзон — «ИСКРА» (20.30).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 02371. Ўзбекистон Компартиясининг Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1623.